

LIETUVOS AGRARINIŲ IR MIŠKŲ MOKSLŲ CENTRO DARBUOTOJŲ DARBŲ SAUGOS IR SVEIKATOS INSTRUKCIJA ASMENIMS, DIRBANTIEMS SU GRŪDŲ NUĖMIMO KOMBAINAIS Nr. 23

1. BENDROJI DALIS

1.1. Dirbti su kombainais gali asmuo, ne jaunesnis kaip 18 metų (toliau vadinama — darbuotojas), nustatyta tvarka priimtas į darbą, išklauses įvadinį darbuotojo saugos ir sveikatos, įvadinį priešgaisrinės saugos instruktavimą bei pirminį instruktavimus darbo vietoje, pasirašius instruktavimų registracijos žurnaluose. Asmuo turi būti pasitikrinęs sveikatą ir turėti asmens medicininę knygelę (apsk. F.048/a).

1.2. Darbuotojas turi laikytis vidaus darbo tvarkos taisyklių, saugoti savo ir nekenkti kitų darbuotojų sveikatai, nedirbti su techniškai netvarkingomis darbo priemonėmis, atlikti tik paskirtą darbą, neleisti dirbti pašaliniam asmeniui, žinoti ir vykdyti šios instrukcijos reikalavimus.

1.3. Negalima dirbti neblaiviam ar apsvaigusiam nuo narkotikų, kitų toksinių medžiagų, sergant, vartojant stiprius raminamuosius vaistus. Pastebėjus neblaivų darbuotoją privalu nedelsiant pranešti padalinio vadovui ir imtis visų priemonių nelaimėi užkirsti.

1.4. Darbuotojas privalo laikytis asmens higienos: dirbti tik su švariais ir tvarkingais darbo drabužiais, prieš darbą ir po darbo plauti rankas šiltu vandeniu su muilu, jeigu reikia — pareikalauti iš padalinio vadovo ir naudoti dezinfekuojančias priemones.

1.5. Apie darbo metu gautas traumas ar pastebėjus kito darbuotojo traumavimą, kitus su darbu susijusius sveikatos sutrikimus, būtina nedelsiant pranešti padalinio vadovui ar jį pavaduojančiam asmeniui ir direktoriui, asmenims atsakingiems už darbo saugą ir sveikatą bei gaisrinę saugą padaliniuose, Centro darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybai.

2. PROFESINĖS RIZIKOS VEIKSNIAI. SAUGOS PRIEMONĖS NUO JŲ POVEIKIO

2.1. Galimi pavojingi ir kenksmingi veiksniai:

Pavojingas veiksnys	Galimos pasekmės	Veiksmai norint išvengti pavojaus
 Kombaino ir įrankių eksploatavimo reikalavimų nesilaikymas. Netvarkinga transporto priemonė	Galimos traumos, sunkūs sužeidimai.	Kombaino techninė būklė turi būti periodiškai patikrinama, jo įrenginiai turi būti tvarkingi, atitinkantys kombainą pagaminusios gamyklos eksploatacijos reikalavimus. Nedirbti su netvarkingais įrankiais ir įrenginiais, juos naudoti pagal paskirtį ir laikantis jų eksploatavimo reikalavimų.
 Karšti kombaino variklio paviršiai, garai	Galimi įvairūs terminiai, cheminiai nudegimai, žaizdos ir neigiamas poveikis organizmui.	Nesiliesti ir plikomis rankomis neliesti įkaitusių paviršių kurių negalima uždengti apsaugomis. Laikyti rankas toliau nuo aušinimo sistemos radiatoriaus, kol dirba variklis.

Pavojingas veiksnys	Galimos pasekmės	Veiksmai norint išvengti pavojaus
  <p>Besisukančios ir kitaip judančios kombaino dalys</p>	Galimos traumos, sunkūs sužeidimai.	<p>Neliesti rankomis besisukančių ar kitaip judančių dirbančio įrenginio dalių, kurių negalima uždengti apsaugomis, skydais. Nedėvėti darbo rūbų palaidais skvernais, atsegtomis rankovėmis.</p> <p>Dėl veikimo ypatumų peilis, sraigė, lenktuvai ir perdavimo būgnai negali būti visiškai uždengti apsauginiais gaubtais. Darbo metu laikytis saugaus atstumo nuo judančių mazgų. Prieš atliekant techninę mašinos apžiūrą ar valymą, visada išjungti pagrindinę sankabą ir variklį, įjungti stovėjimo stabdžius ir ištraukti užvedimo raktelį. Nebandyti valyti teršalų priešais rinktuvą ar ant jo, kol neišjungta kuliamoji, variklis ir neištrauktas užvedimo raktelis.</p> <p>Prieš įjungiant variklį, įjungti garsinį signalą ir įsitikinti, ar visi kiti asmenys yra pasitraukę per saugų atstumą nuo kombaino. Jokiu būdu nekišti rankų į pavojingą smulkinimo erdvę, kol juda detalės.</p>
 <p>Besisukanti kardaninė pavarą</p>	Įtrauktas į besisukančią kardaninę pavarą žmogus gali būti sunkiai sužalotas ar net žūti.	Užtikrinti, kad visada būtų uždėtos pagrindinės kombaino kardaninės pavaros apsaugos. Dėvėti prie kūno prigludusius drabužius. Prieš valant, reguliuojant ar jungiant įrenginius, išjungti variklį ir kardaninę pavarą.
 <p>Gaisro pavojus</p>	Galimos traumos, nudegimai, sunkūs sužeidimai.	Kombaino elektros įrangos būklė turi užtikrinti kontrolinių elektros prietaisų darbą, nesukelti elektros laidų ir gnybtų kibirkščiavimo; akumuliatoriaus baterija turi būti gerai pritvirtinta, be įskilimų ir kitų pažeidimų.
 <p>Cheminės medžiagos (kuras, tepalai, išmetamosios dujos ir kt.)</p>	Galimi apsinuodijimai.	Stengtis neįkvėpti cheminių medžiagų garų, esant galimybei stovėti, kad vėjas pūstų cheminių medžiagų garus nuo darbuotojo, o ne į jį. Tiesiogiai liečiantis su minėtomis cheminėmis medžiagomis, būtina rankas apsaugoti pirštinėmis.
Duobėtas kelias, pavojingi vingiai ir susiaurėjimai, stačios nuokalnės ir įkalnės ir t.t.	Galimos avarijos, traumos, sunkūs sužeidimai.	Transporto priemonę vairuoti atsakingai, laikytis Kelių eismo taisyklių.
Nepalankios meteorologinės sąlygos, neprognozuojami stichiniai gamtos reiškiniai, klimatinės sąlygos – liūtis, vėtra, perkūnija	Galimos avarijos, traumos, sunkūs sužeidimai.	Būtina pasirinkti saugų judėjimo greitį. Įvertinti meteorologines sąlygas, apsirengti tinkamus šioms sąlygoms darbo rūbus, avalynę.
 <p>Kritimas iš aukščio</p>	Galimi įvairūs sužeidimai.	Kritimas iš aukščio – galimos sunkios, net mirtinos traumos: palipimui naudoti tik stabilias, tvarkingas paaukštinimo priemones (kopėčias, lipynes). Draudžiama nuo paaukštinimo priemonių šokti.

Pavojingas veiksnys	Galimos pasekmės	Veiksmai norint išvengti pavojaus
 Triukšmas	Neigiamas poveikis klausos organams, visam organizmui.	Bendras triukšmo lygis darbo vietoje neturi viršyti 80 dBA. Jei šis lygis viršytas, esant galimybei pasitraukti iš triukšmingos zonos, išjungti triukšmo šaltinį. Jei to atlikti neįmanoma, būtina dėvėti apsaugines ausines, ausų kištukus (antifonus).
Vibracija	Neigiamas poveikis visam organizmui, nuovargis.	Jei negalima pašalinti vibracijos šaltinio ar jos sumažinti, darbo metu daryti pertraukas.
Dulkės (organinės ir neorganinės kilmės), garai, aerozoliai	Neigiamas poveikis organizmui, galimos alerginės ir profesinės ligos.	Jeigu užterštumas viršija higienos normas, būtina dėvėti tinkamai parinktą respiratorių.
  Darbo vietos, praėjimo kelių užkrovimas, užgriozdinimas daiktais, paslydimas, pargriuvimas	Galimi įvairūs sužeidimai, įvairaus sunkumo traumos: kaulų lūžiai, raumenų sistemos sužalojimai.	Darbo vietoje grindų dangos turi būti neslidžios, sausos, lygios. Esant slidžioms grindims (kabinos, užlipimo laiptelių), nedelsiant jas išvalyti. Nuolat palaikyti tvarką darbo vietoje, neužgriozdinti daiktais. Neleisti pašaliniams asmenims laiptuoti užlipimo laipteliais ir būti ant platformos.
 Krentantys daiktai	Galimi galvos, galūnių sužalojimai.	Daiktus, įrankius, priemones darbo vietoje sudėti taip, kad jie negalėtų nukristi.
Fizinė perkrova	Galimos traumos, raumenų patempimai.	Nekelti vienam daiktų, krovinų viršijančių leistiną krovinio kėlimo normą. Leidžiama nepavojinga vienkartinė keliamo ir pernešamo krovinio masė kartu dirbant kitą darbą ne daugiau kaip: vyrams - iki 30 kg; moterims - iki 10 kg. Jeigu svoris yra didesnis, kelti dviese.
Nuovargis ir mieguista vairuojančiojo būklė, sveikatos sutrikimai	Galimos avarijos, traumos, sunkūs sužeidimai.	Būtina pasirinkti saugų judėjimo greitį. Reikalui esant sustoti pailsėti. Vairuojant transporto priemonę ar vairavimo pertraukų metu pasijutus blogai, pajutus ūmius ligos požymius ar pakilus darbuotojo kūno temperatūrai, nedelsiant sustoti pranešti tiesioginiam vadovui ir kviesti pagalbą.
Darbas mechanizmų ir transporto judėjimo zonose	Galimos avarijos ir traumos.	Saugotis judančio transporto, vaikščioti tik numatytais takais ir praėjimas, nestovėti po keliamais kroviniais. Dirbti su apsauginiu šalmu.

2.2. Darbuotojas privalo:

2.2.1 nepradėti dirbti be asmeninių apsauginių priemonių, kaip to reikalauja saugos darbe norminiai aktai, naudoti jas viso darbo proceso metu;

2.2.2 naudoti kolektyvines saugos priemones;

2.2.3 rūpestingai prižiūrėti ir naudoti pagal paskirtį asmenines apsaugines priemones, laiku pranešti darbdaviui ar jo įgaliotam asmeniui apie jų susidėvėjimą, užterštumą, netinkamumą naudoti ir apie tai, kad baigiasi jų naudojimo terminas;

2.2.4 darbo įstatymo nustatyta tvarka atlyginti nuostolius, jeigu asmeninė apsauginė priemonė dėl darbuotojo kaltės dingo arba buvo sugadinta.

2.3. Atsižvelgiant į atliekamų darbų pobūdį ir naudojamų medžiagų savybes ar jeigu asmeninė apsauginė priemonė susidėvėjo ar kitaip tapo netinkama naudoti, darbuotojui nemokamai turi būti išduodamos naujos ar papildomos priemonės.

3. DARBUOTOJO VEIKSMAI PRIES DARBO PRADŽIĄ

3.1. Apžiūrėti darbo vietą, pašalinti iš jos visus nereikalingus darbui trukdančius daiktus. Darbo drabužiai turi būti tvarkingi ir užsagstyti, kad besisukančios mechanizmų dalys jų neįtrauktų, o su jais kartu rankų, ar kitų kūno dalių.

3.2. Užsivilkti darbo drabužius ir reikalingas asmenines apsaugos priemones, pasiimti atitinkantiems darbams skirtus įrankius.

3.3. Ruošiant kombainą derliaus nuėmimui ir jo darbo metu, kombaino darbuotojas privalo:

3.3.1 užtikrinti, kad kombainas turėtų du ugnies gesintuvus, du kastuvus ir plaušinę – šluotą;

3.3.2 išmokti ir griežtai laikytis priešgaisrinio saugumo taisyklių;

3.3.3 užtikrinti, kad iš kombaino maitinimo, tepimo ir hidraulinių sistemų nebūtų jokių nutekėjimų;

3.3.4 palaikyti kombaino švarą, reguliariai kiekvieną pamainą išvalyti nuo derliaus nuėmimo dulkių visas kombaino ertmes ir paviršius, visus besisukančius ir judančius kombaino mechanizmus – biterių, būgnų, šiaudų kimštuvų ir kitus velenus, skriemulius ir krumpliaračius, grandines ir diržus, traukles ir svirtis, tame tarpe pjovimo aparato švaistiklio sujungimą su skriekiko veleno ir pašalinti ant jų apsisukusius šiaudus ar prilipusias žoles;

3.3.5 periodiškai tikrinti būgno ir biterio prie velenų tvirtinimą, sekti kad tarp kombaino besisukančių dalių ir jo korpuso būtų laisvas tarpelis;

3.3.6 tikrinti apsauginių movų sureguliuojimą, kad jis atitiktų perduodamo sukamojo momento dydį, kad būtų tvarkingi apsauginių movų signalizatoriai;

3.3.7 jeigu nustatytas apsauginių movų prasukimas, būtina nedelsiant sustabdyti kombainą ir pašalinti movos prasukimo priežastis; reguliariai tepti guolius, neleisti, kad jie perkaistų, pagal reguliavimo nuorodas sureguliuoti medinių pusguolių įtempimą ant šiaudų kaupiklio veleno;

3.3.8 patikrinti elektros laidų sujungimo patikimumą prie generatoriaus, starterio, akumuliatorių baterijos, masės išjungimo ir kitų elektros įrangos gnybtų, patikrinti elektros laidų tvirtinimo patikimumą ir galimų mechaninių, terminių ar cheminių pažeidimų vietų papildomos apsaugos būklę;

3.3.9 patikimai pritvirtinti prie varomųjų ratų tilto įžeminimo grandinę; sekti, kad degalai, ištekantys iš drenažinių vamzdelių, nepatektų ant kombaino detalių;

3.3.10 neleisti, kad nuotekos iš degalų tiekimo sistemos užterštų variklio bloką, jo galvutes ir degalų siurblių, pastebėtus defektus ir užteršimus, būtina nedelsiant šalinti;

3.3.11 užsiteršusius degalų tiekimo sistemos vamzdelius valyti tik uždarius degalų padavimą ir atvėsus varikliui;

3.3.12 jeigu kombainui reikalingas ilgalaikis remontas, jį reikia išvaryti iš javų lauko ne arčiau kaip 30 m nuo jo; nuolatos tikrinti diržinės pavaros diržų įtempimą;

3.3.13 kombaino degalų talpas pildyti iš užpylimo agregatų tik ne javų lauke, šviesiu paros laiku, išjungus variklį;

3.3.14 kombainų degalus ir tepalus laikyti uždaroje taroje ne arčiau kaip 100 m nuo javų laukų, šiaudų stirtų ir kitų gaisrui pavojingų objektų;

3.3.15 nuolatos stebėti kombaino agregatų darbą ir pravažiuotą javų lauke kelią, kad galima būtų laiku pastebėti kilusį javų lauke gaisrą; žinoti, kaip kilus gaisrui, iškviesti priešgaisrinę tarnybą, naudotis pirminėmis gaisro gesinimo priemonėmis, esančiomis kombaine.

3.4. Pastebėjus bet kokius trūkumus, pagal galimybes ir kompetenciją pašalinti juos arba pranešti padalinio vadovui, informuoti atsakingas Centro tarnybas.

4. DARBUOTOJO VEIKSMAI DARBO METU

4.1. Darbuotojas turi dirbti laikydamasis padalinio vadovo ar jį pavaduojančio asmens nurodymų, atlikti tik pavestus darbus ir užduotis, neužsiimti pašaliniais, su darbu nesusijusiais dalykais.

4.2. Kombaino vairavimas:

4.2.1 paleiskite kombaino variklį tik tada, kai tinkamai sumontuotos visos apsaugos;

4.2.2 prieš pradėdami važiuoti, visada patikrinkite, ar šalia nėra žmonių, užtikrinkite gerą apžvelgiamumą, įjunkite garso signalą;

4.2.3 visada pasirinkite saugų važiavimo greitį, atsižvelgdami į kelio būklę ar lauko sąlygas. Važiuojant nuokalne, įkalne ar skersai šlaito, venkite staigių posūkių. Būkite ypač atsargūs, darant posūkį šlaite su pilnu bunkeriu grūdų;

4.2.4 ypač atsargiai prie kombaino prikabinkite pjaunamąsias, priekabas ir kitus įrenginius;

4.2.5 sukdami visada atkreipkite dėmesį į prikabinamo įrenginio plotį ir į tai, kad kombaino galas svyruoja į šonus. Prikabinami įrenginiai ir dirvos būklė daro įtaką kombaino važiavimui;

4.2.6 sumažinkite greitį, važiuodami kalnuotu reljefu ar nelygiu paviršiumi, o taip pat prieš darydami staigius posūkius. Važiuodami nuokalne, įjunkite pirmąją pavarą, nes greitis neturi viršyti 20 km/h. Saugokitės duobių, griovių ar kitokių kliūčių, ypač važiuodami nuokalne ar šlaitu, nes kombainas gali apvirsti;

4.2.7 prieš važiuodami bendraisiais keliais, įsitikinkite, ar abiejų ratų stabdžių pedalai yra sujungti. Įsitikinkite, ar kombaino priekyje ir gale yra išpėjamieji pavojų ženklai. Važiuodami bendraisiais keliais, naudokite švyturėlius, kad išpėtųmėte, jog vairuojate neįprastų gabaritų transporto priemonę.

4.3. Nedirbkite po pjaunamąją, kol ji saugiai neužfiksuota apsauginiu sklėsčiu.

4.4. Nelieskite judančių kombaino dalių.

4.5. Kombaino keliamos dulkės gali sukelti šienligę, taip pat jose gali būti likę kenksmingų medžiagų. Darbo metu kabinos durys ir langai turi būti uždaryti. Valydami oro filtrus ir ant kombaino susikaupusias dulkes, dėvėkite puskaukę nuo dulkių.

4.6. Būkite ypatingai atsargūs, jei virš kombaino yra elektros srovės perdavimo linijos. Atkreipkite dėmesį į radijo antenas ir kitas prie kombaino prijungtas detales. Jeigu kombainas prisilietė prie elektros srovės perdavimo linijos, turite tuojau pat sustoti, išjungti variklį ir įjungti stovėjimo stabdį.

4.7. Patikrinkite, ar galite išeiti iš vairuotojo kabinos tiesiogiai nesiliesdami prie elektros laidų. Jei ne, pasilikite savo vietoje ir šaukitės pagalbos. Jei galite išeiti iš savo vietos prisilietę prie laidų, nušokite nuo paskutinio laiptelio, kad vienu metu nesiliestumėte su kombainu ir žeme. Kombaino nelieskite, kol laiduose nebus išjungta elektros srovė. Jei prie kombaino artės žmonės, uždrauskite jį liesti, paprašykite, kad elektros srovės tiekimo kompanija nutrauktų elektros energijos tiekimą.

4.8. Saugokitės sunkių sužalojimų ar mirties nuo grūdų bunkerio sraigės. Sraigės yra nevisiškai uždengtos dėl jų funkcinės paskirties. Niekada neatidarykite grūdų bunkerio dirbant varikliui. Prieš atidarydami bunkerį susikaupusiems grūdams išvalyti, išjunkite variklį ir ištraukite užvedimo raktelį. Jei grūdai užsikimšę ir netiekiami į skersines sraiges, išjunkite variklį, ištraukite raktelį ir tik tada atidarykite grūdų bunkerio dangtį. Per gaubto dureles strypu, šepetiu ar semtuvu pašalinkite užsikimšusius grūdus ir atstatykite jų tiekimą.

4.9. Kombaino darbui, valdymui ir stabdymui didelę įtaką daro jo priekyje pakabinami sunkūs įrenginiai. Jie keičia kombaino svorio centrą. Kad išlaikytumėte saugų kontaktą su žeme, jeigu reikia, kombaino balansinį svorį perkeltkite į galinę dalį. Stenkitės, kad nebūtų viršytos didžiausios leistinos ašių apkrovos ir bendroji masė.

4.10. Reikalavimai, aptarnaujant grūdų nuėmimo kombainą:

4.10.1 Atsargiai elkitės su degalais: jie yra degūs. Prieš pildydami mašinos degalų baką, visada išjunkite variklį, o pildydami - nerūkykite. Patikrinkite, ar nėra netoliese ugnies kibirkščių šaltinių. Degalų baką pildykite tik atviroje vietoje. Venkite gaisro – nuvalykite nuo kombaino nešvarumus, tepalus bei įvairias nuosėdas. Visada nuvalykite išsiliejusius degalus;

4.10.2 Darbo vieta turi būti sausa ir švari. Niekada netepkite, neremontuokite ir nereguliuokite mašinos jai veikiant. Stenkitės, kad jūsų rankos, kojos ir drabužiai būtų toliau nuo mechanine pavara varomų detalių. Išjunkite maitinimą ir valdymo priemonėmis sumažinkite slėgį hidraulinėje sistemoje. Nuleiskite pjaunamąją ant žemės. Išjunkite variklį. Ištraukite raktelį ir įjunkite stovėjimo stabdžius. Leiskite kombaino varikliui atvėsti. Saugiai paremkite visas kombaino dalis, kurios techninio patikrinimo metu turi būti pakeltos. Visos detalės turi būti tvarkingos ir tinkamai sumontuotos. Kuo skubiau pašalinkite gedimą. Pakeiskite susidėvėjusias arba sulūžusias detales. Svarbiausius remonto darbus turi atlikti serviso darbuotojai.

4.11. Draudžiama:

4.11.1 dirbti su kombainu, jeigu jis neaprūpintas patikimais ir veikiančiais gesintuvais ir kitomis gaisro gesinimo priemonėmis;

4.11.2 laikyti instrumentus akumuliatorių dėžėje;

4.11.3 pradėti derliaus nuėmimą dideliuose javų masyvuose, jeigu jie nesuskirstyti nupjautų javų juostomis, kurių plotis ne mažiau kaip 8 m ir kurių viduryje išartos ne mažiau 4 m pločio juostos, į mažesnius vienos dienos kombaino išdirbio laukus (30 – 50 ha), o taip pat jeigu nėra budinčio traktoriaus kilus gaisrui;

4.11.4 iškrauti grūdus iš kombainų į automobilius, kurių išmetimo vamzdžiai neturi kibirkščių gesiklio (varikliams su turbo pripūtimu kibirkščių gesikliai nebūtinai);

4.11.5 naudoti kibirus kuro talpoms užpilti;

4.11.6 deginti ražienas ir kitus derliaus nuėmimo likučius derliaus nuėmimo metu;

4.11.7 rūkyti, vykdyti suvirinimo darbus ar naudoti atvirą ugnį javų lauke ir ne arčiau 30 metrų nuo jų; dirbti su kombainu, kurio degalų tiekimo sistema nesureguliuota;

4.11.8 judinti iš vietos kombainą, jeigu jo stabdžiai yra įjungti;

4.11.9 dirbti su pažeistu ar nehermetišku turbo kompresoriumi, kolektoriumi ar išmetimo vamzdžiu; palikti užpildytą šiaudais kupetuotuvą, sustabdžius kombainą ilgesniam laikui;

4.11.10 naudoti elektros saugiklius, kurių nominalas neatitinka gamintojų instrukcijos;

4.11.11 palikti kombainą be priežiūros neišjungus variklio ir „masės“ jungiklio;

4.11.12 valyti ir šluostyti kombainą naudojant lengvai užsiliepsnojančius ir degius skysčius; 4.11.13 palikti kombaino alyvuotus valymo skudurus ir darbo drabužius;

4.11.10 rūkyti užpildant kombaino degalų baką, artintis prie jo su atvira ugnimi. Užpildžius baką, būtina jį sausai nušluostyti; degalų tiekimo sistemoje naudoti vamzdelius iš degių medžiagų;

4.12. Draudžiama be padalinio vadovo žinios užleisti savo darbo vietą, darbo priemones, pareigų vykdymą kitam darbuotojui bei imtis darbu, nesusijusiu su darbo užduoties vykdymu. Norėdamas laikinai pasitraukti iš savo darbo vietos, darbuotojas privalo pranešti apie tai padalinio vadovui.

5. DARBUOTOJO VEIKSMAI AVARINIAIS (YPATINGAIS) ATVEJAIS

5.1. Sutrikus įrenginių, kuriais dirbama, darbo režimui arba įvykus avarijai, būtina darbus nedelsiant nutraukti, perspėti dirbančius darbuotojus apie galimą grėsmę, pagal savo kompetenciją imtis priemonių rizikai pašalinti, nedelsiant pranešti apie susidariusią situaciją padalinio vadovui, asmenims atsakingiems už darbuotojų saugą ir sveikatą bei gaisrinę saugą padaliniuose, darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos specialistams.

5.2. Darbuotojas, matęs nelaimingą atsitikimą darbe arba jo padarinius, privalo apie nelaimingą atsitikimą darbe nedelsdamas pranešti padalinio vadovui arba direktoriui, asmenims atsakingiems už darbuotojų saugą ir sveikatą bei gaisrinę saugą padaliniuose, darbuotojų saugos ir

sveikatos tarnybos specialistams, suteikti nekentėjusiam pirmąją medicinos pagalbą, prireikus iškviešti gydytoją tel. 112.

5.3. Darbo vieta ir įrenginiai, kur įvyko nelaimingas atsitikimas, turi būti išsaugoti tokie, kokie buvo nelaimingo atsitikimo metu. Būtinai pakeitimai gali būti daromi, jeigu jų nepadarius kiltų pavojus aplinkinių sveikatai ir gyvybei, tačiau visa tai turi būti įforminta raštu, pagal galimybes nufotografuota ar nufilmuota.

5.4. Pastebėjus veikiamą elektros srovės darbuotoją, reikia nedelsiant jį atitraukti nuo srovės šaltinio saugiu būdu, užtikrinant jo apsaugą nuo susižalojimo krentant, arba išjungti įtampą artimiausiu jungikliu. Jeigu būtina, kol atvyks greitoji pagalba, nekentėjusiam reikia daryti dirbtinį kvėpavimą ir išorinį širdies masažą.

5.5. Pastebėjus gaisrą, nedelsiant pranešti ugniagesiams telefonu tel. 112, iškviešti į gaisravietę vadovaujančius darbuotojus, asmenis atsakingus už darbuotojų saugą ir sveikatą bei gaisrinę saugą padalinyje, Centro darbuotojų saugos ir sveikatos specialistus ir gesinti gaisro židinių turimomis gesinimo priemonėmis.

5.6. Užsidegę drabužiai gesinami susukant juos į antklodę arba gumulą.

5.7. Kilus gaisrui derliaus nuėmimo vietoje, būtina:

5.7.1. javų lauke: dėti visas pastangas, kad ugnis būtų užgesinta turimomis gesinimo priemonėmis (gesintuvais, vandeniu, šluotomis), užpilant degančias vietas žemėmis;

5.7.2. kombaine: imtis visų gesinimo priemonių, išvažiuoti iš javų lauko, šiaudus iš rinktuvo galima pašalinti tik išvažiavus kombainui iš javų lauko; užsidegus degalams ar tepalams negalima jų gesinti vandeniu. Liepsną reikia gesinti gesintuvais, užpilant žeme, smėliu arba uždengiant brezentu.

5.7. Nelaimingu atsitikimu kelyje į darbą ir iš darbo laikomas tik toks nelaimingas atsitikimas, kuris įvyko po darbo ar prieš darbo pradžią tiesioginiame kelyje tarp darbuotojo namų ir Centro. Apie tokį įvykį darbuotojas privalo kaip įmanoma greičiau informuoti savo tiesioginį vadovą, asmenis atsakingus už darbuotojų saugą ir sveikatą padalinyje, darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybą.

6. DARBUOTOJO VEIKSMAI BAIGUS DARBĄ

6.1. Baigus darbą, darbuotojui reikia:

6.1.1 Parvežti kombainą į saugojimo vietą.

6.1.2 sutvarkyti darbo vietą, įrankius bei inventorines pagalbines priemones nunešti į saugojimo vietą.

6.2. Nuvalyti darbo įrankius, apsaugos priemones ir, jeigu reikia — rūbus.

6.3. Nusivilkti ir sutvarkyti darbinius drabužius, nusiplauti rankas ir veidą.

6.4. Apie darbo metu pastebėtus trūkumus ir nesklandumus būtina pranešti padalinio vadovui ar jį pavaduojančiam asmeniui, atitinkamoms Centro tarnyboms.

Instrukciją parengė:

Darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos vadovas

Audrius Sasnauskas